

Oponentský posudek na rigorózní práci Mgr. Christiána Abu Dayeho
„Trestná činnost související se zneužíváním návykových látek“

Rigorózní práce o rozsahu 111 stran textu je původně prací diplomovou, o jejíž uznání za práci rigorózní uchazeč požádal (dále též jen „rigorózní práce“). Práce je napsána na aktuální téma. Oblast drogových trestných činů prochází průběžně změnami, a to jak z hlediska právní úpravy, tak z hlediska jejího praktického uplatňování. Problematika drogových trestných činů je velmi zajímavá i z pohledu teoretického, neboť se dotýká základního principu, na němž je vybudováno současné trestní právo, a sice principu *nullum crimen sine lege* (zejména aspekty *certa* a *scripta*).

Předložená práce je napsána čtivým způsobem a je na velmi dobré formální úrovni. Počet překlepů a neobratných slovních vyjádření je velmi nízký. Oceňuji také vysokou formální úroveň citací, ačkoli v celé práci rigorozant opakuje stejnou chybu, když u děl s více autory prvního autora identifikuje v pořadí „příjmení“, „jméno“ a všechny ostatní autory naopak. Zásadu jednotnosti citací pramenů rigorozant porušuje jen výjimečně. S použitými prameny autor pracuje v souladu s etickými požadavky na kvalifikační práce tohoto druhu. Počet pramenů je adekvátní, ačkoli mi chybí větší množství relevantních cizích děl.

Autor práci rozdělil celkem do osmi kapitol, kterým předchází úvod a po kterých následuje závěr. Za samotným textem práce je uvedený seznam zkratk, seznam použitých zdrojů, shrnutí v anglickém jazyce, název práce v anglickém jazyce a klíčová slova v českém a anglickém jazyce.

V úvodu rigorozant odůvodňuje společenskou potřebnost zpracování tohoto tématu, poukazuje na jeho aktuálnost a představuje strukturu práce.

V kapitole první autor podrobně charakterizuje klíčové pojmy, které jsou v práci vzhledem k tématu často uváděny (drogy, návykové látky, omamné a psychotropní látky, prekursory atd.).

Druhá kapitola pojednává o historickém vývoji právní úpravy drogových deliktů na našem území, včetně mezinárodních souvislostí. Zde zaslouží pochvalu především to, jak je historické pojednání spojeno s popisem mezinárodních vlivů a „událostí“.

Ačkoli bych si dovedl představit častější využití historických literárních pramenů, z hlediska právních norem oceňuji, že autor pracoval s prameny původními.

Další (třetí) kapitola je popisného charakteru a je jakýmsi úvodem ke kapitolám následujícím, neboť obsahuje přehled základních trestních a mimotrestních právních norem vztahujících se k probíranému tématu.

Jádrem práce jsou kapitoly čtvrtá až osmá, které se postupně zevrubně věnují trestným činům podle § 283 až 287 trestního zákoníku. Ačkoli je práce místy psána „komentářovým“ způsobem, oceňuji především hloubku a preciznost zpracování výkladu prakticky ke všem jednotlivým znakům výše uvedených trestných činů. Pochvalu zaslouží schopnost autora nejen výstižně reprodukovat již publikované názory, ale také zaujímat vlastní stanoviska podložená adekvátní právní argumentací. Autor formuluje i některé názory *de lege ferenda*. Rigorózní práce je z velké části precizním právním rozborem znaků jednotlivých drogových trestných činů a neobsahuje mnoho věcných chyb.

Za závažnější věcnou chybu považuji výklad rigorozanta ve vztahu ke znaku „pro jiného přechovává“ v rámci objektivní stránky trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 trestního zákoníku. V rámci tohoto pojednání, v němž autor nebere v potaz významový obsah samotného pojmu přechovávání a ani trestní praxi (včetně judikatury), na str. 50 poměrně nešťastným způsobem polemizuje s názory dvou autorů (ačkoli jde o ustálený názor, který zastávají i jiní autoři), když citace z kritizovaného komentáře „vytrhává“ z kontextu. V tomto pojednání polemizuje *de facto* s názorem, že pro naplnění uvedeného formálního znaku skutkové podstaty trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 trestního zákoníku není rozhodující délka přechovávání. Vychází přitom z jednoho rozhodnutí Nejvyššího soudu (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. března 2003, sp. zn. 5 Tdo 115/2003), které ve své právní větě uvádí: „Délku doby držení k tomu, aby se již jednalo o přechovávání, zákon přímo nestanoví, ovšem je třeba rozumět alespoň několik hodin trvající držení omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího takovou látku, prekursoru nebo jedu.“ Ve vztahu k tomuto rozhodnutí je nutné uvést, že nebylo publikováno ve Sbírce rozhodnutí trestních a závěr vyslovený v citované větě neodpovídá většinovému doktrinárnímu názoru. K samotnému rozhodnutí je dále možné podotknout, že řešilo trochu jiný případ, neboť u obviněných šlo o jednání spočívající v balení takové látky, tedy zjevně nešlo

o přechovávání. Výklad obsažený v tomto rozhodnutí jde tedy zjevně nad rámec předmětu řízení v dané věci. Nadto lze uvést judikaturu (dokonce i pozdější), která tento názor nesdílí (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. dubna 2010, sp. zn. 3 Tdo 242/2010; srov. i č. 15/2014 Sb. rozh. tr.). Navíc se domnívám, že výklad rigorozanta by znemožnil uplatňování rozebírané skutkové podstaty v praxi. Uvedená chyba se pak samozřejmě promítá i ve výkladu k trestnému činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu podle § 284 trestního zákoníku (viz str. 73).

Za velký nedostatek předložené rigorózní práce považuji absolutní absenci jakéhokoli srovnání se zahraniční právní úpravou (nebo použití komparativní metody interpretace) nebo alespoň popis takové právní úpravy. Ačkoli nejde o obligatorní náležitost rigorózní práce, je na katedře trestního práva běžné, že komparace se zahraničním je obvyklou součástí kvalifikačních prací tohoto druhu. Výjimkou je v předložené rigorózní práci pouze zmínka o slovenské právní úpravě na str. 74 a v závěru práce, což v tomto ohledu nepovažuji za uspokojivé. S výjimkou několika internetových zdrojů v anglickém jazyce absentují i relevantní cizojazyčné prameny.

I přes výše uvedené nedostatky se domnívám, že předkládaná práce splňuje předpoklady k úspěšné obhajobě a doporučuji tedy její uznání za práci rigorózní. Závěrem uvádím, že rigorózní práce Mgr. Christiána Abu Dayeho je velmi dobrým zpracováním zvoleného tématu. Autor prokázal přehled v oblasti drogových trestných činů a schopnost systematické a soustavné práce.

Při ústní obhajobě doporučuji zaměřit se na otázku vhodnosti rozlišování mezi jednotlivými konzumenty drog z hlediska trestní odpovědnosti podle § 284 trestního zákoníku.

V Praze dne 9. června 2017

JUDr. Vladimír Pelc, Ph.D.